

AARSCHOT

VANGT
DROMEN & IDEEËN

KIND- EN JEUGDVRIENDELIJK AARSCHOT ACTIEPLAN

Inleiding

Stad Aarschot ging in 2016 het engagement aan om een traject te doorlopen om een kindvriendelijke stad te worden. Gedurende 1.5 jaar doorliep de stad een intensief traject en legde ze een uitgebreid participatieproject af. Het traject verliep in verschillende fasen waarin we de kind- en jeugdvriendelijkheid onder de loep namen.

Het traject kind- en jeugdvriendelijk Aarschot is een samenwerking van verschillende stadsdiensten om kinderen en jongeren een stem te geven in de stad. Zo werken we aan kind- en jeugdvriendelijkheid in al zijn facetten en op de verschillende levensdomeinen waarmee deze doelgroep te maken krijgt.

Het resultaat is een strategisch plan waarin de visie, doelstellingen en acties omtrent een kind- en jeugdvriendelijke stad omschreven staan. Het strategisch plan is opgebouwd rond 4 thema's: goed in je vel; publieke ruimte (beleving van en verplaatsing in); veiligheid en participatie. De stad formuleerde 8 doelstellingen waarrond wordt gewerkt.

Op 17 juni 2018 ontving Stad Aarschot het label "Kindvriendelijke stad". Het label bouwt voort op de internationale Child Friendly Cities beweging van UNICEF en wordt om de twee jaar uitgereikt. Een jury van deskundigen inzake jeugd- en kinderrechtenbeleid, beoordeelt het portfolio van de kandidaten. Kind- en jeugdvriendelijkheid is een voortdurend proces waaraan gewerkt wordt. De stad Aarschot mag het label zes jaar lang behouden. Tijdens die zes jaar zal de stad verder moeten inzetten op een kind- en jeugdvriendelijk Aarschot.

De mascottes Artuur en Vlieg vliegen met u mee doorheen deze samenvattende bundel. We bespreken achtereenvolgens de betekenis van kind- en jeugdvriendelijke stad en het verloop van het traject; de visie van stad Aarschot; de doelstellingen. Vervolgens omschrijven we kort per thema de resultaten, uitdagingen en acties die vooropgesteld zijn.

Inhoud

1. Kind- en jeugdriendelijke stad.....	4
1.1. Kindvriendelijke stad	4
1.2. Verloop van het traject.....	4
2. Visie kind- en jeugdriendelijk Aarschot:	6
3. Doelstellingen	7
4. Goed in je vel:	8
4.1. Vaststellingen	8
4.2. Uitdagingen	9
4.3. Doelstellingen en acties.....	9
5. Beleving van de publieke ruimte.....	13
5.1. Vaststellingen	13
5.2. Uitdagingen	14
5.3. Doelstellingen en acties.....	15
6. Verplaatsing in de publieke ruimte.....	17
6.1. Vaststellingen	17
6.2. Uitdagingen	18
6.3. Doelstellingen en acties.....	19
7. Veiligheid:.....	21
7.1. Vaststellingen	21
7.2. Uitdagingen	22
7.3. Doelstellingen en acties.....	22
8. Inspraak en participatie:	24
8.1. Vaststellingen	24
8.2. Uitdagingen	25
8.3. Doelstellingen en acties.....	25

1. Kind- en jeugdvriendelijke stad

1.1. Kindvriendelijke stad

Unicef, het kinderfonds van de Verenigde Naties, strijdt al decennia wereldwijd voor het welzijn van kinderen en het respect van hun rechten. Dit resulteerde in een kinderrechtenverdrag dat sinds 1992 van kracht is in België. Zo startte er wereldwijd een beweging om te werken aan kindvriendelijke steden die zich engageren om deze kinderrechten waar te maken.

Stad Aarschot engageert zich om zo'n kindvriendelijke stad te zijn. Een kind- en jeugdvriendelijke stad werkt aan een leefbare stad. Kinderen en jongeren zijn bij de meest kwetsbare burgers in onze samenleving. Een kind- en jeugdvriendelijke stad houdt daar rekening mee in haar beleid.

Een kindvriendelijk beleid vertrekt vanuit de visie dat kinderen volwaardige medeburgers zijn van onze samenleving. In de praktijk betekent dit dat de beleidsmakers hun beslissingen, initiatieven en budgetten toetsen aan de kinderrechten. In een kindvriendelijke stad zijn kinderen volwaardige deelnemers aan de samenleving en wordt met hun belangen rekening gehouden in het volledige beleidsproces.

Kindvriendelijkheid gaat over alle beleidsdomeinen heen én kan enkel samen met kinderen en jongeren vastgesteld worden. Samen willen we een stad creëren waar kinderen kunnen zijn, kunnen komen, iets kunnen betekenen, en zinvolle dingen doen.

Om ook de jongeren een plek te geven in het proces spreken we van kind- en jeugdvriendelijke stad.

1.2. Verloop van het traject

Er werd een traject doorlopen in verschillende fasen om te werken aan kind- en jeugdvriendelijkheid. Een Platform van stadsmedewerkers uit verschillende stadsdiensten kwam op regelmatige basis samen om resultaten te bespreken en knopen door te hakken. Door een beleidsoverschrijdende samenwerking kunnen de verschillende levensdomeinen van kinderen en de hieraan verbonden kinderrechten behandeld worden.

- In een eerste fase werd de huidige staat van kindvriendelijkheid in kaart gebracht. Dit aan de hand van cijfermateriaal, enquêtes bij kinderen en volwassenen en focusgroepen. Vanuit dit cijfermateriaal werden opvallende thema's vastgelegd waarop dieper wordt ingegaan tijdens een belevingsonderzoek.
- In een tweede fase werd er samen met kinderen en jongeren dieper ingegaan op de verschillende thema's die opvallend naar boven kwamen:
 - **Publieke ruimte (verplaatsing in en beleving van)**
 - **Veiligheid**
 - **Goed in je vel**
 - **Participatie**

Er werden 1073 kinderen en jongeren bevroegd aan de hand van uiteenlopende methodieken (bijvoorbeeld: fictieve busrit, gemeenteraadsspel, Lomap,...).

- In een laatste fase werd vanuit de resultaten van de bevraging een strategisch plan ontwikkeld. Er werden uitdagingen, doelstellingen en acties geformuleerd per thema. Het strategisch plan werd goedgekeurd door de gemeenteraad en het college van burgemeester en schepenen.

Het proces stopt niet bij de laatste fase. Kind- en jeugd vriendelijkheid is geen status die je bereikt. Het is een engagement dat je opneemt en een voortdurend proces waaraan steeds verder gebouwd wordt. De vooropgestelde acties en projecten zijn dan ook niet limitatief. Indien er zich interessante opportuniteiten aanbieden of zich nieuwe ontwikkelingen voordoen, kan hierop ingespeeld worden.

2. Visie kind- en jeugdvriendelijk Aarschot:

In samenwerking met het Platform, verschillende stadsmedewerkers en de mandatarissen, werd er een visie kind- en jeugdvriendelijk Aarschot opgesteld.

Voor de visie maken we gebruik van een beeldspraak. Artuur en De Vlieg vormen samen de mascotte van onze kind- en jeugdvriendelijke stad. Samen staan ze aan het roer van het schip en bepalen ze mee de koers die we gaan varen. Onderweg krijgen ze te maken met heel wat avonturen

Aarschot, een veilige haven. Kinderen en jongeren kunnen zich veilig voelen en kunnen zich autonoom en veilig verplaatsen in een aangepaste publieke ruimte.

Aarschot, een bruisende stad. Kinderen en jongeren hebben in hun buurt en het stadscentrum de ruimte en mogelijkheden om te spelen, te vertoeven en tot rust te komen. De stad is proper, speels en groen.

Aarschot, een stad met een brede horizon. Een duurzame samenwerking en afstemming tussen de diensten om het aanbod voor kinderen en jongeren eenvormig te maken en elkaar te versterken.

Aarschot, de kind- en jeugdreflex verankerd. Kind- en jeugdreflex bij de verschillende diensten om aandacht voor kinderen en jongeren over alle levensdomeinen heen te voorzien.

Aarschot, een moederschip met een waakzaam oog voor alle kinderen en jongeren. Daartoe steekt de stad haar voelsprietten uit om te weten wat er leeft. Verder informeert de stad kinderen en jongeren over het aangepaste aanbod en de diensten die voorzien zijn.

Aarschot, iedereen mee op het schip. De stad heeft blijvende aandacht voor kinderen en jongeren in (kans)armoede om hen te informeren, hen toe te leiden en hen te laten participeren op een laagdrempelige manier.

Aarschot, een ankerpunt om te vertrekken naar onbekende wateren. Kinderen en jongeren kunnen hun talenten benutten en krijgen ruimte om te experimenteren en hun grenzen te verleggen.

Aarschot gaat aan wal. Het is een stad die haar oor te luisteren legt bij kinderen en jongeren, in dialoog gaat en mogelijkheden biedt aan kinderen en jongeren om mee te participeren en creëren.

3. Doelstellingen

Aan de hand van deze bevindingen formuleerden we doelstellingen die de stad wil nastreven:

1. Aarschot is een stad waar kinderen en jongeren zich **goed in hun vel voelen**.
2. Aarschot is een stad waar **aanbod, organisaties en hulpverlening op elkaar zijn afgestemd**, op maat van kinderen en jongeren.
3. Aarschot investeert in een **speelse, kleurrijke, natuurlijke omgeving** voor iedereen met permanente evaluatie hiervan.
4. De stad zorgt voor de nodige ruimte zodat kinderen en jongeren zich **autonoom en veilig kunnen verplaatsen**.
5. Het openbaar vervoer is afgestemd op de werkelijke noden van kinderen en jongeren.
6. De stad is **een warme en veilige haven** voor iedereen.
7. De stad geeft de **kinderen en jongeren een stem**.
8. **Kind- en jeugdvriendelijkheid organiseren**.

4. Goed in je vel:

4.1. Vaststellingen

Vanuit de vragenlijsten en het belevingsonderzoek bij kinderen en jongeren zijn er enkele opvallende resultaten vastgesteld.

- Er is geen gekend en laagdrempelig initiatief in Aarschot om kinderen en jongeren de weg te wijzen in het welzijnsaanbod. Kinderen en jongeren weten niet waar ze naartoe kunnen indien ze een probleem hebben of zich niet goed in hun vel voelen. Ze kennen het bestaande aanbod niet en het aanbod is beperkt.
- Het thema pesten leeft bij de kinderen. Ze stellen zelf acties voor om pesten aan te pakken: van een belevingsdag tot acties op school.
- Er is nood aan initiatieven om kinderen en jongeren verder te helpen (cursussen, campagnes, ...) en het aanbod beter bekend te maken (campagnes, acties op school, ...).
- Kinderen en jongeren zien heel wat kansen op school om dit thema aan te pakken. Het is voor hen belangrijk om op school iemand te hebben waarmee ze kunnen praten. Enkele belangrijke aspecten die hierin meespelen zijn:

discretie, toegankelijkheid, een goede match , zichtbaarheid van die persoon, zichtbare en duidelijke informatie.

- Naast professionele hulp spelen vertrouwensfiguren (leiding van een jeugdvereniging, vrienden, ...) een belangrijke rol. Toch heerst er bij de jongeren een taboe om te praten over hun problemen en dit taboe moet volgens hen doorbroken worden.

4.2. Uitdagingen

- Hoe kunnen we als stad er voor zorgen dat kinderen en jongeren het ruim en breed aanbod van hulpverlening kennen en hun weg ernaar vinden?
- Hoe kunnen we de drempels naar de hulpverlening verlagen en de hulp aanpassen zodat er een aanbod op maat ontstaat?
- Hoe kan de stad met het taboe rond geestelijke gezondheidszorg breken en de dialoog hierover op gang brengen?
- Hoe kunnen we ervoor zorgen dat dit thema leeft binnen verschillende organisaties die met jongeren in contact komen en dat zij op elkaar afgestemd zijn?
- Welke rol kan de stad spelen om de scholen te versterken zodat leerlingen ter plaatse hun weg kunnen vinden naar een eerstelijns hulpverlening?

4.3. Doelstellingen en acties

DOELSTELLING 1: AARSCHOT IS EEN STAD WAAR KINDEREN EN JONGEREN ZICH GOED IN HUN VEL VOELEN

- Vrijtijdsgids uitbrengen. Ontdek wat jij wilt doen in je vrije tijd.
- Een JAC medewerker in JC De Klinker.
- Een campagne over het welzijnsaanbod voor kinderen en jongeren.
- ...

DOELSTELLING 2: AARSCHOT IS EEN STAD WAAR AANBOD, ORGANISATIES EN HULPVERLENING OP ELKAAR ZIJN AFGESTEMD, OP MAAT VAN KINDEREN EN JONGEREN.

- Een jeugdwelzijnsoverleg. In dit overleg worden verschillende acties bedacht om kinderen en jongeren verder te helpen.

- Afstemming sociale tarieven
- Overzicht aanbod en diensten rond jongerenwelzijn aanwezig in de stad en Vlaanderen bundelen en communiceren.
- ...

4.4. Aanbevelingen

1. Het thema goed in je vel is een thema dat erg leeft in Aarschot, zowel bij de kinderen en de jongeren, als bij de organisaties en diensten die hiermee in aanraking komen. Aarschot is een scholenstad, heel veel kinderen en jongeren vertoeven in Aarschot en gaan naar school in Aarschot. Maar ook heel wat kinderen en jongeren hebben te maken met problemen en situaties waardoor ze zich niet goed in hun vel voelen. Het is belangrijk om de **nodige diensten** (JAC, zorgleerkrachten, CLB, crisishulp, ...) voldoende te **voorzien om kinderen en jongeren verder te helpen**. In de focusgroepen, maar ook tijdens het belevingsonderzoek werd meermaals aangehaald dat het JAC beperkt aanwezig is. Het is aangewezen om de betrokken partners en overheden duidelijk te maken dat er nood is aan een investering in jeugdwelzijn in Aarschot.
2. Tot op heden is er nog geen **jeugdwelzijnsoverleg** in Aarschot. Om de verschillende diensten op elkaar af te stemmen en samen acties uit te werken rond dit thema, is een overleg aangewezen. Belangrijk is om de scholen hierin te betrekken via aanwezigheid op het overleg of een terugkoppeling te maken van dit overleg naar de scholen toe.
3. Kinderen hebben regelmatig ervaring met **pesten**. Het is een thema dat leeft onder de kinderen. Het is aangewezen om hiermee aan de slag te gaan binnen scholen, maar evengoed verenigingen, sportorganisaties, kinderopvang, etc.
4. **Werken rond goed in je vel op school**: op school kunnen praten met iemand, wanneer je je niet goed in je vel voelt, is belangrijk voor kinderen en jongeren. De persoon waarmee dat kan, dient discreet en toegankelijk te zijn. Het is aangewezen om met de informatie aan de slag te gaan en te bekijken of er zaken aangepast kunnen worden. Op school werken rond het thema "goed in je vel" en dit bespreekbaar maken is aangewezen. Kinderen hebben hierover heel wat voorstellen geformuleerd. Scholen kunnen ook van elkaar leren. Heel wat scholen hebben reeds goede systemen om individuele en onderlinge problemen te signaleren of aan te kaarten.
5. **Taboe doorbreken**. Er heerst een taboe over het thema "goed in je vel". Kinderen en jongeren vinden het best belangrijk om hierover te kunnen praten.

Sensibiliseringsacties om het taboe te doorbreken zijn aangewezen. Deze sensibiliseringsacties kunnen best breed in de sector gedragen en uitgevoerd worden.

6. **Scholen** dienen **ondersteund** te worden om met dit thema aan de slag te gaan. Samenwerkingen tussen de scholen, de stad en andere organisaties waarbij samen acties worden uitgewerkt kunnen het beleid versterken. Organisaties kunnen vanuit hun discipline bijdragen aan dit verhaal. Zo kan een cultureel centrum in het scholenaanbod voorstellingen programmeren in kader van deze thematiek en kan een jeugdcentrum actief een doorverwijsfunctie opnemen.

7. **Infopunten voor kinderen.** Kinderen en jongeren dienen geïnformeerd te worden over waar ze terecht kunnen. Informatie over waar en bij wie ze terecht kunnen wanneer ze een probleem hebben, dient duidelijk verspreid te worden op maat van de doelgroep. De school werd door de kinderen en jongeren zelf aangehaald als "infocentrum". Kinderen en jongeren besteden immers heel wat tijd op school.

8. De **initiatieven** die bezig zijn rond "goed in je vel" (zorgleerkrachten, JAC, CAW, Artkos) dienen zo **laagdrempelig** mogelijk te zijn. Ze dienen zichtbaar en duidelijk te zijn zodat kinderen en jongeren weten waar ze terecht kunnen voor wat. Daarnaast dienen de personen die met de kinderen of jongeren in gesprek gaan discreet en toegankelijk te zijn. Omdat kinderen en jongeren het belangrijk vinden dat er een match is, is het aangewezen om meerdere personen aan te duiden als aanspreekpunt op school. Niet enkel binnen de schoolse context is dit belangrijk. Kinderen en jongeren hebben nood aan een vertrouwensfiguur, ook binnen de vrijetijdssector of andere sectoren. Het is belangrijk om met deze aandachtspunten binnen verschillende organisaties rekening te houden.

9. **Kinderen zien in zichzelf ook een rol weggelegd** om anderen te helpen en zouden deze rol ook graag op zich nemen, halen ze aan. Organisaties kunnen dit gegeven in het achterhoofd houden bij het uitwerken van een actieplan.

10. Kinderen hebben nood aan **rustmomenten- en plaatsen** om even op adem te komen. Dit blijkt uit de verschillende gesprekken die er zijn geweest met kinderen. Er dient rekening gehouden te worden met dit gegeven bij de inrichting van publieke ruimte.

11. Er dienen **momenten** aangereikt te worden waarin kinderen de ruimte krijgen om hun **gevoelens te uiten**, zowel op school als in de vrijetijdssector. Dit in de vorm van gespreksmomenten, cursussen of workshops.

12. Er zijn heel wat kansen weggelegd voor **Huis van het kind in Aarschot** om met dit thema aan de slag te gaan. De dienstverlening van organisaties kan op

elkaar afgestemd worden en er kunnen gezamenlijke acties op poten gezet worden. Een fysiek Huis van het kind zou er ook voor zorgen dat er een fysieke plaats is waar ouders met opvoedingsvragen terecht kunnen. Daarnaast is er nood aan een jeugdwelzijnsoverleg waarin basiswerkers cases kunnen bespreken, hun werking op elkaar kunnen afstemmen en versterken en acties kunnen realiseren. Het is belangrijk dat dit overleg zijn plaats krijgt naast de andere overlegvormen en er tussen de verschillende overlegstructuren goed gecommuniceerd en afgestemd wordt.

13. Er is **weinig cijfermateriaal over kinderen en jongeren met een beperking in Aarschot**. Er is niet geweten hoeveel kinderen en jongeren er zijn met een beperking, wat hun noden zijn, hoe zij de stad ervaren, Het is aangewezen om een zicht te krijgen op deze doelgroep opdat ze ook betrokken kunnen worden.

14. Heel wat kinderen en jongeren kunnen participeren aan het vakantie-aanbod aan de hand van een **sociaal tarief**. Bij alle focusgroepen kwam aan bod dat er werk aan de winkel is wat betreft de sociale tarieven. Het is aangewezen om de sociale tarieven beter gekend te maken bij het publiek, een afstemming tussen de diensten te organiseren en te werken aan een vereenvoudigd systeem. Een Uit-pas kan hierin een goede oplossing bieden.

15. **Kinderen en jongeren zijn bezorgd over mensen die het moeilijk hebben**. Er kunnen acties uitgewerkt worden in scholen, in welzijnsorganisaties, tijdens dag van de armoede, ... om kinderen en jongeren te betrekken bij dit thema.

16. De **jeugdwerkloosheid** in Aarschot is redelijk hoog (13% – 15%) in vergelijking met andere steden en gemeenten in Vlaams Brabant. Er zijn ook heel wat jongeren met een risicoschoolloopbaan. Het is een uitdaging om jongeren goed te begeleiden in hun schoolloopbaan en de overgang tussen school en werk te versterken.

5. Beleving van de publieke ruimte

“Verlaten gebouwen moeten afgebroken worden en hier moeten pleintjes of groen komen. “

(11 jaar)

Wij willen meer groen! (10 jaar)

“Hoe properder, hoe meer mensen er komen naar Aarschot.... Properheid lokt properheid uit.”

(17 jaar)

5.1. Vaststellingen

- Kinderen en jongeren voelen zich nog onvoldoende betrokken bij projecten met betrekking tot hun buurt.
- Kinderen en jongeren vinden groen in de stad heel belangrijk. Zo blijkt dat wanneer kinderen hun ideale buurt mogen samenstellen, ze opvallend vaak kiezen voor veel groene elementen in hun buurt: een park, een speelbos,

bomen, planten, bloemen, een weide, natuurlijke speeltuin, Voor kinderen en jongeren mag de stad meer vergroenen.

- Kinderen verkiezen vaker een natuurlijk speelplein in plaats van de gewone speeltuin.
- Kinderen vinden het belangrijk om te kunnen spelen in hun buurt. Ze zien heel wat mogelijkheden in speelterreinen aanleggen, speelbossen, speelstraten (tijdelijk of permanent) en pleintjes om te kunnen spelen.
- Kinderen en jongeren storen zich aan afval op de grond. Ze geloven dat properheid properheid uitlokt en acties nodig zijn om de stad proper te houden. Zo stellen ze acties voor om dit aan te pakken: meer vuilbakken op specifieke plaatsen, meer controle, sensibiliserings- en opruimacties.
- De stad mag speelser, kleurrijker en meer versierd zijn volgens de kinderen en jongeren. Jongeren hechten belang aan een aantrekkelijke vormgeving.
- Bij het inrichten van speelruimte door kinderen zijn er enkele elementen die opvallend vaak terugkomen: avontuurlijk spelen (klimmen, parcours, ...), natuurlijke elementen, hutjes en huisjes, water, sportmogelijkheden en rustplekken. Kinderen houden rekening met andere leeftijdsgroepen en voorzien ruimte voor hun ouders (bankjes, bar, ...).
- Er zijn plaatsen waar jongeren graag komen en minder graag komen.
- Jongeren willen een levendige stad met leuke winkels passend bij hun leefwereld, activiteiten voor jongeren, passage,
- Kinderen en jongeren hebben nood een rustplaatsen en -momenten in de stad en op school.
- Jongeren hebben graag ruimte om elkaar te ontmoeten en samen te hangen.

5.2. Uitdagingen

- Hoe kan de stad ruimte voorzien voor kinderen en jongeren om te spelen, te hangen, te zijn en elkaar te ontmoeten, aangepast aan hun leeftijd en leefwereld?
- Hoe kan de stad zorgen voor meer groen, kleur, speelse elementen?

5.3. Doelstellingen en acties

DOELSTELLING 3: AARSCHOT INVESTEERT IN EEN SPEELSE, KLEURRIJKE, NATUURLIJKE OMGEVING VOOR IEDEREEN MET PERMANENTE EVALUATIE HIERVAN.

- Kleur brengen in de stad met kinderen en jongeren tijdens de Veranderfabriek Junior.
- Grote Markt wordt Groene Markt tijdens de Buitenspeeldag.
- Opening speeldernis Meetshovenbos.
- Kinderen en jongeren een stem geven in de invulling van jeugdruimte.
- Kinderen en jongeren inspraak geven bij de aanleg van nieuwe speelterreintjes of hangplekken.
- Opening avontuurlijk speelschip in de groene omgeving van het stadspark.
- Een speelweefselkaart ontwikkelen. Kinderen kunnen zo de verschillende speelplekjes ontdekken in de stad.
- "Gewoon spelen" en "spelen in het groen" stimuleren.
- Speelprikkels installeren in de stad.
- Een inspiratiebundel op basis van de wensen van kinderen en jongeren uitwerken die kan gebruikt worden bij het invullen van nieuwe speelplekken.
- ...

5.4. Aanbevelingen

17. Uit het onderzoek is gebleken dat **kinderen graag in hun buurt spelen**. Ze vinden het belangrijk om ruimte te krijgen om in hun buurt te ravotten op een veilige manier. Spelen in de buurt dient gepromoot te worden, niet enkel door het jeugdcentrum, maar door de verschillende partners en ouders zelf. Het kan in de vorm van een speelterrein, een speelstraat, maar evengoed initiatieven van buurtbewoners en organisaties zelf tijdens hun evenementen en activiteiten.

18. De verschillende speelplekken in de stad dienen verder uitgebouwd te worden aan de hand van een **speelweefsel**. Een speelweefsel is een netwerk dat alle informele en formele (speel)plekken omvat, en de routes die deze plekken verbinden. Dit om kwaliteitsvolle speelruimte en kindgerichte publieke ruimte te realiseren. Aan de hand hiervan kan het bestaande en het gewenste speelweefsel van een gebied uitgetekend worden. Mobiliteit en publieke ruimte gaan hierbij hand in hand.

19. Er dient gewerkt te worden aan **kindvriendelijke woonomgevingen**, de publieke ruimte dient afgestemd te worden op maat van de kinderen en jongeren die

er wonen. De woonomgeving speelt een erg bepalende rol bij het opgroeien. Werk maken van een kwalitatieve buurt raakt niet alleen aan het huisvestingsbeleid, maar ook aan de publieke ruimte, stedelijke planning en stadsvernieuwing, mobiliteit, sociaal beleid, enzovoort. Een kindvriendelijke woonomgeving is meer dan speeltoestellen. Hiervoor is een sterk actieplan, gedragen door alle relevante gemeentediensten nodig. Kindvriendelijke woonomgevingen kunnen versterkt worden door initiatieven zoals een schoolstraat, speelprkkels, veilige verbindingen en trage wegen tussen buurten, kindvriendelijke zebrapaden, speelse stoepen, tijdelijke speelruimte, het openstellen van schoolspeelplaatsen, zone 30, maar vooral ook nieuwe experimenten.

20. **Kinderen en jongeren moeten nog meer betrokken worden bij de inrichting van publieke ruimte.** Van het inrichten van een speel- of hangplek tot het de inrichting van een pleintje of speelplaats.

21. Rustmomenten- en plaatsen (zie aanbeveling 10)

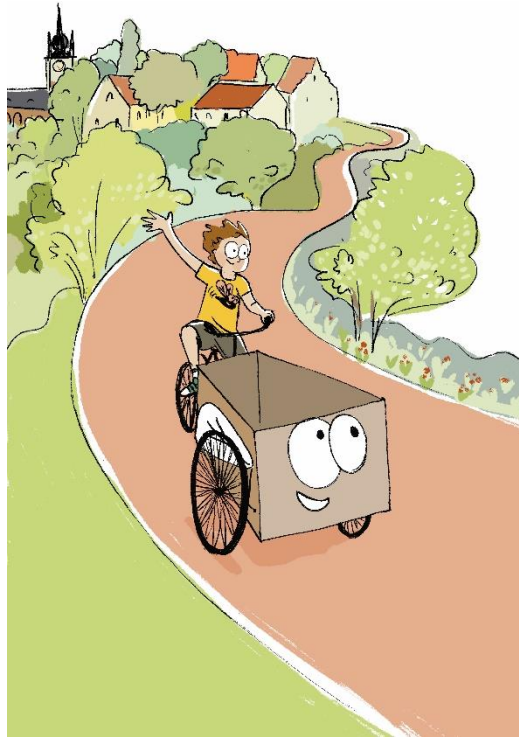
22. De **ideeën van kinderen en jongeren** dienen gebruikt te worden in **stadsontwikkelingsprojecten**. Projectontwikkelaars dienen hiermee rekening te houden. Dit kan onder de vorm van voorwaarden die opgelegd worden.

23. De mogelijkheid om **semi-publieke ruimtes open te stellen** voor publiek dient onderzocht te worden.

6. Verplaatsing in de publieke ruimte

“De fietspaden zouden 1 m breed moeten zijn want zo zijn ze zo smal als je stuur (7 jaar)”

“Fietsen is gezond, als ik fiets kom ik nog even buiten voor ik de klas in moet”

6.1. Vaststellingen

Het thema verplaatsing in de publieke ruimte is een thema dat erg leeft onder de kinderen en jongeren. Verschillende kinderen en jongeren pikten het thema eruit om verder over na te denken tijdens één van de methodieken.

- Kinderen en jongeren vinden dat het verkeer in de stad niet veilig is. Ze halen verschillende aspecten van het verkeer aan die maken dat ze het als onveilig ervaren: de moeilijkheid om over te steken, de infrastructuur voor fietsers, de snelheid van de auto's en het drukke verkeer.
- Kinderen en jongeren zien heel wat mogelijkheden om de verplaatsing veiliger te maken: een uitbreiding en aanpassing (breedte, afscherming van ander

verkeer, opvallende verkeerselementen, ...) van de fietspaden; ondersteuning bij oversteken; fietsacties in samenwerking met de scholen, een autovrij stadscentrum; sensibiliseringscampagnes voor bestuurders, sensibiliseringscampagnes om fietsen te stimuleren, extra ingrepen om snelrijders te vermijden en controles.

- Kinderen zouden het liefst van al met de fiets naar school gaan. Ze halen verschillende redenen aan waarom ze fietsen naar school leuk en belangrijk vinden (ontspanning, goed voor het milieu, beweging, ...) Ze vinden dat er meer aandacht aan alternatieve verplaatsingen besteed moet worden zoals fietsen en het busvervoer.
- Kinderen en jongeren halen aan dat het belangrijk is om te investeren in een uitgebreide en goede fietsinfrastructuur.
- In tegenstelling tot kinderen, maken jongeren vaak gebruik van het openbaar vervoer voor hun verplaatsingen. Bussen zijn vaak te vol, te warm en komen te laat.
- Ten slotte halen kinderen en jongeren regelmatig aan dat een autovrij centrum een interessant gegeven zou zijn. Mensen dienen hun auto in de rand van het centrum te parkeren om zich zo verder te verplaatsen per fiets, te voet of met de bus.
- Kinderen en jongeren dromen van een stad waar er ruimte is voor de voetganger, de fietser, de bus.

6.2. Uitdagingen

- Welke aanpassingen op vlak van infrastructuur en bewustwording kunnen we als stad doen opdat kinderen en jongeren zich autonoom en veilig kunnen verplaatsen in de stad, te voet, met de fiets of met het openbaar vervoer?
- Hoe kan de stad ervoor zorgen dat de schoolomgevingen veilig zijn en het (autonome) transport van de deelgemeentes naar de stad veilig verloopt?
- Hoe kan de stad ervoor zorgen dat ook de kleinste stadsinwoners zich veilig voelen als ze zich te voet verplaatsen in het stadscentrum, de straat oversteken,...

- Hoe kan het busvervoer worden afgestemd op de werkelijke nood van kinderen en jongeren opdat verplaatsingen met het openbaar vervoer gestimuleerd en vergemakkelijkt worden?

6.3. Doelstellingen en acties

DOELSTELLING 4: DE STAD ZORGT VOOR DE NODIGE RUIMTE ZODAT KINDEREN EN JONGEREN ZICH AUTONOOM EN VEILIG KUNNEN VERPLAATSEN

- De Jeugdraad be vraagt de jeugd over de fietsknelpunten voor het fietsbeleidsplan van de stad.
- Opstellen van een fietsbeleidsplan waar kinderen en jongeren in betrokken worden.
- Onderzoek naar trage wegen die kinderen en jongeren kunnen gebruiken voor hun verplaatsingen met de fiets.
- Uitwerking schoolroutekaarten om kinderen en ouders mogelijke veilige routes naar school te tonen.
- We dromen ook samen met de kinderen van een fietscarpoolsysteem. Zo kunnen kinderen samen met andere kinderen en ouders naar school fietsen.
- ...

DOELSTELLING 5: HET OPENBAAR VERVOER IS AFGESTEMD OP DE WERKELIJKE NODEN VAN KINDEREN EN JONGEREN

- Cijfers rond het gebruik van het openbaar vervoer door kinderen en jongeren in kaart brengen.
- Overleg organiseren met De Lijn.
- ...

6.4. Aanbevelingen

24. **Speelweefsel** (zie aanbeveling 18)
25. **Kindvriendelijke woonomgeving** (zie aanbeveling 19)
26. Kinderen verkiezen een **autoluw stadscentrum**. Ze willen zich kunnen verplaatsen in het stadscentrum op een veilige en aangename manier.

27. Kinderen en jongeren willen zich **zelfstandig met de fiets kunnen verplaatsen**. Het liefst zouden kinderen met de fiets naar school kunnen gaan. Er zijn heel wat drempels waardoor dit niet mogelijk is: te weinig fietspaden, fietspaden in slechte staat, ouders die geen tijd hebben om met de kinderen naar school te gaan, Er dienen (sensibiliserings)acties op poten gezet te worden door verschillende partijen om (zelfstandig) fietsen mogelijk te maken.

28. Vooral kinderen halen aan dat ze **veilige schoolomgevingen** wensen. Kinderen willen zich graag met de fiets kunnen verplaatsen. Er bestaan heel wat initiatieven om schoolomgevingen veilig te maken: octopusscholen, schoolstraten, ...
Meer informatie: <https://www.octopusplan.info/>

29. Heel wat jongeren maken **gebruik van de bus** om zich naar de school te verplaatsen. Jongeren zijn niet tevreden over het busvervoer in de stad. Ze storen zich aan de overvolle bussen en de bussen die te laat komen. Het is aangeraden om hierover in gesprek te gaan met De Lijn om de situatie en nieuwe mogelijkheden te bespreken.

7. Veiligheid:

7.1. Vaststellingen

Vanuit de vragenlijsten en het belevingsonderzoek bij kinderen en jongeren zijn er enkele opvallende resultaten vastgesteld.

- Kinderen en jongeren voelen zich niet gewapend om om te gaan met de gevaren van internet.
- Jongeren halen aan dat ze zich niet altijd veilig voelen op straat. Er zouden extra maatregelen genomen mogen worden om het veiligheidsgevoel te bevorderen (meer passage, meer verlichting, ...). Enkele plaatsen waar ze zich niet veilig voelen zijn het station, straten met weinig verlichting en in sommige gevallen JC De Klinker.
- Jongeren voelen zich niet gewapend om om te gaan met verslavende middelen (alcohol en drugs). Heel wat jongeren zijn hier reeds mee in aanraking gekomen. Het gebruik van alcohol en drugs leeft onder de jongeren. Regelmatig stellen kinderen en jongeren voor dat er meer controle moet zijn op drugs en sneller geageerd moet worden. Andere jongeren vinden controle op drugs

minder nodig en willen meer aandacht voor algemene toezicht om hun veiligheidsgevoel te bevorderen.

- In Aarschot heerst er een vechtcultuur. Het vechten zorgt voor een onveilig gevoel en een negatief imago voor De Klinker. Deze vechtcultuur moet volgens de jongeren aangepakt worden door enerzijds meer controles en anderzijds (sport-) projecten waarin de jongeren zich kunnen uitleven.
- De politie heeft voor kinderen en jongeren een dubbele rol: enerzijds hen helpen en ondersteunen, anderzijds controleren. Enkele jongeren hebben een negatief beeld van de politie.

7.2. Uitdagingen

- Hoe kan Aarschot positieve verbindingen stimuleren tussen (maatschappelijk kwetsbare) jongeren, op de juiste momenten, zodat agressie minder kans krijgt?
- Hoe kan Aarschot jongeren een plaats geven in de publieke ruimte om te zijn, rekening houdend met alle Aarschottenaren?
- Welke aanpassingen kan de stad voorzien opdat jongeren zich mentaal veilig voelen tijdens verplaatsingen in de stad, zowel 's nachts als overdag?
- Hoe kan Aarschot een kader creëren rond mediawijsheid, zodat de Aarschotse jeugd zich veilig op het internet kan begeven?
- Welk kader kan de stad voorzien in verband met drugs zodat jongeren geïnformeerd zijn en veilig wel of niet omgaan met drugs?

7.3. Doelstellingen en acties

DOELSTELLING 6: DE STAD IS EEN WARME EN VEILIGE HAVEN VOOR IEDEREEN.

- Inzetten op vormingen rond mediawijsheid.
- Bundeling van preventiepakketten rond thema's als drugs, mediawijsheid,
- Jeugdhuis verder uitwerken als een warme plek voor jongeren.
- Drugsbeleidsplan uitwerken.
- ...

7.4. Aanbevelingen

30. Het thema **drugs** leeft bij jongeren. Ze hebben **meer kader** nodig rond dit thema. Binnen het flankerend onderwijsbeleid, het jeugdcentrum en de politie wordt hierrond gewerkt. Samenwerkingen zijn belangrijk zodat er op elkaar afgestemd wordt en een compleet aanbod voorzien kan worden.
31. **Jongeren die rondhangen** is iets van elke tijd en elke plaats. De stad dient hierin een open geest te bewaren en bepaalde plekken waar jongeren hangen te faciliteren.
32. Kinderen en jongeren geven aan dat ze de **risico's van het internet** niet altijd even goed kennen. De stad dient hierop in te zetten via het organiseren van vormingen voor zowel kinderen en jongeren als hun ouders, zodat ook zij hierin ondersteuning kunnen bieden.
33. Er dient gewerkt te worden aan het **veiligheidsgevoel** op straat. Kinderen en jongeren vinden straatverlichting en properheid hierbij zeer belangrijk.

8. Inspraak en participatie:

“Er zou een ideeënbox op straat moeten komen waarin alle kinderen hun ideeën kunnen insteken. Zo kan iedereen zijn idee mening geven, want iedereen heeft het recht.” (jongen, 11 jaar)

“Als wij naar de volwassenen moeten luisteren, moeten zij ook naar ons luisteren.”
(meisje, 10 jaar)

8.1. Vaststellingen

- Kinderen en jongeren willen graag gehoord worden over allerlei thema's die hen aanbelangen. Ze zijn erg enthousiast wanneer dit gedaan wordt en vinden dat er meer inspanningen gedaan mogen worden om hun mening te vragen. Ze zijn ook realistisch over het feit dat niet alle ideeën gerealiseerd kunnen worden.
- Kinderen en jongeren hadden ook heel wat concrete ideeën over hoe ze bevroegd zouden moeten worden. Ze hebben voorstellen waarbij je individueel aan de slag gaat of in groep: bijeenkomsten voor kinderen of jongeren; enquêtes, bevragingen op straat, online mogelijkheden, ideeënbusen,
- Kinderen en jongeren zien heel wat kansen weggelegd op school om hier nog meer aan te werken.

- Wanneer kinderen en jongeren hun mening geven, vinden ze het ook belangrijk dat er wordt teruggekoppeld wat er met hun ideeën gedaan werd.

8.2. Uitdagingen

- Hoe kan Aarschot er voor zorgen dat er op een systematische manier naar kinderen en jongeren geluisterd wordt, en dat met betrekking tot alle levensdomeinen?
- Welke initiatieven kan de stad ondernemen om op verschillende manieren een brede en diverse groep kinderen en jongeren te bereiken en betrekken?

8.3. Doelstellingen en acties

DOELSTELLING 7: DE STAD GEEFT DE KINDEREN EN JONGEREN EEN STEM

- Ideeënbussen installeren in de stad.
- Stadhuisspel uitwerken als een manier om kinderen inspraak geven.
- Kinderen en jongeren informeren over wat er gedaan wordt met hun ideeën.
- Een debat voor kinderen en jongeren organiseren in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen.
- Jongeren ondersteunen in de organisatie van hun ideeën door een nieuw (subsidie)reglement.
- Kinder- en jongeredebat organiseren naar aanleiding van de verkiezingen.
- ...

DOELSTELLING 8: KINDVRIENDELIJKHEID ORGANISEREN

- Uitwerken van een jeugdparagraaf bij grotere stedenbouwkundige beslissingen.
- Traject kind- en jeugdvriendelijke stad verder zetten.
- Platform kind- en jeugdvriendelijke stad behouden en uitbreiden.
- Realiseren van een structurele jeugdreflex aan de hand van een code in de jaarrekening.
- Eindrapport schrijven en verspreiden onder mandatarissen, diensten en partners.
- Bevatbare brochure ontwikkelen voor inwoners over het traject.

□ ...

8.4. Aanbevelingen

34. Er dient constant de **vinger aan de pols** gehouden te worden. De jeugddienst speelt een belangrijke rol in het bevragen en betrekken van kinderen en jongeren. Het is niet enkel de taak van de jeugddienst. Het is de verantwoordelijkheid van alle diensten en organisaties om kinderen en jongeren te betrekken.
35. Kinderen en jongeren zijn enthousiast wanneer ze bevroegd worden. **Inspraak en participatie** dienen **georganiseerd** te worden op verschillend momenten en plaatsen en dit door verschillende diensten en organisaties
36. Binnen het thema inspraak en participatie dienen **scholen** een **voorbeeldfunctie** op te nemen. Kinderen en jongeren vinden het namelijk heel belangrijk om op school hun stem te kunnen laten horen over de organisatie van de school zelf. Een belangrijk orgaan hierin zijn de leerlingenraden.
37. Als er inspraak gevraagd wordt, zullen de mondigste kinderen graag aan het woord komen. Het is echter ook belangrijk **aandacht** te hebben voor de **minder mondige kinderen** en hen ook aan het woord te laten.
38. **Politieke partijen** dienen bij het opstellen van hun **programma's jongeren niet uit het oog te verliezen**. Zij kunnen zich actief tot jongeren wenden.

9. Aanbevelingen: strategisch en thematisch

STRATEGISCH

39. **Het meerjarenplan als opportuniteit:** Het meerjarenplan en de beleids- en beheerscyclus biedt een enorme kans aan om kindvriendelijkheid om te zetten in een reëel beleid. De 'natuur' van BBC valt samen met de 'natuur' van kindvriendelijkheid. Het gaat namelijk over beleidsoverschrijdend beleid, 'voorbij de hokjes' denken. Het afgelegde traject en de daaraan verbonden resultaten zijn een opportuniteit in de nieuwe vorm van beleidsplanning. De doelstelling "kindvriendelijkheid organiseren" kan opgenomen worden als strategische doelstelling, of kan transversaal over alle strategische doelstellingen vermeld worden.

40. **Evaluatie:** Een kind- en jeugd vriendelijke stad is gebaseerd op het internationaal verdrag van de rechten van het kind. Het is dan ook een dynamisch proces onderhevig aan de context en levensomstandigheden van kinderen. De strategie is een cyclisch proces dat in verandering is. Een **regelmatige evaluatie en opvolging van de voortgang van de strategie** is dan ook aangewezen. Deze kan samenvallen met de evaluatie van het meerjarenplan zodat bijgestuurd kan worden en beleidsacties ge(her)formuleerd kunnen worden.

41. **Terugkoppeling:** In het proces zijn heel wat actoren betrokken geweest, zowel intern (stadsbestuur, stadsmedewerkers) als extern. Het is belangrijk om op regelmatige basis terug te koppelen naar de partners en dit vanuit de verschillende stadsdiensten en het bestuur.

42. **Mandaten voor uitvoering en opvolging:** Het traject kind- en jeugd vriendelijke stad stopt niet met het behalen van het label kindvriendelijke stad. Het is een cyclisch proces waar regelmatige evaluatie en bijsturing noodzakelijk zijn. Het proces dient goed bewaakt te worden en het overzicht moet behouden worden om het strategisch plan te realiseren. Daarnaast impliceert het label dat er continu inspraak wordt gegenereerd in de stad. Het is dan ook belangrijk dat er personeelstijd vrij gemaakt mag worden om de opvolging te garanderen.

43. **Budgetten:** Elke dienst voorziet ruimte om binnen de eigen middelen aandacht te besteden aan kind- en jeugd vriendelijkheid. Met de acties die uit het onderzoek naar voren zijn gekomen dient rekening gehouden te worden bij de opmaak van het volgende meerjarenplan (2019 - 2024). Jaarlijks beheert JC De

Klinker een budget om overkoepelende zaken (communicatiemateriaal, beleidsoverschrijdende initiatieven, ...) te financieren. Dit budget is reeds ingecaluleerd in het huidige meerjarenplan.

STADSONTWIKKELING

45. We dienen te werken aan een **stad op maat van de gezinnen** die er wonen. Er zijn heel wat mogelijkheden en partners (horeca, ruimtelijke ordening, verenigingen...) om hierrond samen te werken.

46. Jongeren wensen een **bruisende stad** waar heel wat te doen is en het aanbod aangepast is aan hun leefwereld. De leegstand in Aarschot biedt mogelijkheden om in te spelen op deze vraag. Hiervoor kan samengewerkt worden met de jeugddienst, dienst economie en jongeren zelf. Het kan jongeren de mogelijkheid bieden om zelf initiatieven te organiseren.

47. **Speelweefsel** (zie aanbeveling 18)

48. **Kindvriendelijke woonomgevingen** (zie aanbeveling 19)

49. **Stadsontwikkelingsprojecten onder voorwaarden** (zie aanbeveling 22)

WONEN

VRIJE TIJD

50. Kinderen en jongeren hebben heel wat **ideeën** aangereikt wat betreft de **activiteiten en infrastructuur van het vrijetijdsaanbod**. De stad heeft een schat van informatie ter beschikking waarmee aan de slag kan gegaan worden om een aanbod te creëren dat aansluit bij de leefwereld van kinderen en jongeren.

51. Bepaalde stadsdiensten huizen in gebouwen die voor kinderen en jongeren niet aantrekkelijk zijn. Als ze deze groep willen bereiken, kan het interessant zijn hen te **betrekken** voor **ideeën** in verband met eventuele aanpassingswerken.

52. Het concept van **speelstraten** wordt goed onthaald. Het organiseren van een speelstraat kan nog gemakkelijker gemaakt worden. Bovendien kunnen er tools aangeboden worden om een speelstraat uit te werken.

53. Het dient een **reflex** te worden van de **vrijetijdsaanbieders** in de stad om **kinderen en jongeren te betrekken** bij het uitwerken en programmeren van het aanbod.

ONDERWIJS

54. Om problematieken zoals schooluitval, risicoschoolloopbaan en andere aan te pakken is ondersteuning voor de scholen nodig. Door het gebrek aan personeel wordt de verantwoordelijkheid op het gebied van het flankerend onderwijsbeleid momenteel verdeeld over verschillende individuen waardoor een algemene coördinatie ontbreekt. Het is aangewezen om in een stad als Aarschot te investeren in een **stevige, inhoudelijke dienst onderwijs, ter ondersteuning van de scholen.**

55. Er zijn heel wat linken te leggen het onderwijs overheen de verschillende thema's. Het onderwijs is een belangrijke partner in het verhaal kind- en jeugdvriendelijkheid. Gezien het ontbreken van een inhoudelijk uitgewerkte dienst onderwijs is het belangrijk om het **onderwijs systematisch te betrekken in het verhaal.** Overlegmomenten zoals het LOP, de onderwijsraad of het flankerend onderwijs zijn momenten bij uitstek om het kindvriendelijke verhaal te laten insijpelen bij de onderwijspartners.

56. Aanbod hulpverlening (zie aanbeveling 1)

57. Thema pesten (zie aanbeveling 3)

58. Werken rond goed in je vel (zie aanbeveling 4)

59. Taboe doorbreken rond goed in je vel (zie aanbeveling 5)

60. Scholen ondersteunen in thema goed in je vel (zie aanbeveling 6)

61. School als infopunt (zie aanbeveling 7)

62. Vertrouwensfiguren (zie aanbeveling 8)

63. Kinderen een rol in goed in je vel (zie aanbeveling 9)

64. Rustmomenten – en plaatsen.

65. Kinderen en jongeren zijn bezorgd over armoede (zie aanbeveling 15)

66. Semipublieke ruimtes ter bevordering van kindvriendelijke (woon)omgevingen (zie aanbeveling 23)

67. Inspraak op school (zie aanbeveling 38)

68. Kinderen en jongeren moeten gebruik kunnen maken van **propere toiletten** op school.

69. Er dienen **aantrekkelijke, groene plaatsen** in en rond de school te zijn waar kinderen en jongeren kunnen ontspannen.

ANDERE

70. Kinderen en jongeren halen aan geen kennis te hebben van het **kinderrechtenverdrag**. Aangezien de kinderrechten de basis vormen voor een kind- en jeugd vriendelijke stad, is het belangrijk dat de scholen hierin hun rol opnemen en ervoor te zorgen dat de kinderrechten gekend zijn.

71. Niet alleen kinderen en jongeren, maar ook **stadsmedewerkers, gemeenteraadsleden en schepenen dienen op de hoogte te zijn van het kinderrechtenverdrag.**

Meer info:

Meer informatie over het verloop, de doelstellingen, leuke weetjes, ... van het traject

Noor Talpe noor@jcdeklinker.be

Inne Eeckhout inne@jcdeklinker.be

016/56.62.24

<https://kindvriendelijkaarschot.wordpress.com/>

www.jcdeklinker.be

